**NN 136/2021 (10.12.2021.), Pravilnik o postupanju prema državljanima trećih zemalja**

# MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

**2244**

Na temelju članka 50. stavka 5., članka 181. stavka 6., članka 186. stavka 6., članka 193. stavka 6., članka 197. stavka 2., članka 210. stavka 6., članka 211. stavka 7. i članka 243. stavka 3. Zakona o strancima (»Narodne novine« br. 133/20) te članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine« br. 66/19), ministar unutarnjih poslova, uz prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi

# PRAVILNIK

## O POSTUPANJU PREMA DRŽAVLJANIMA TREĆIH ZEMALJA

### I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se izgled i sadržaj obrasca rješenja o odbijanju ulaska, obrasca zapovijedi o vraćanju, obrasca upozorenja o odlasku u državu članicu Europskog gospodarskog prostora (u daljnjem tekstu: EGP-a), obrasca potvrde o kratkotrajnom boravku, obrasca naljepnice zabrane ulaska i boravka, obrasca izjave o osobnim podacima državljanina treće zemlje, obrasca rješenja o povratku, obrasca rješenja o protjerivanju, obrasca obavijesti o mogućnosti naknade plaće, obrasca zahtjeva za pružanje pomoći od države članice EGP-a kod prisilnog udaljenja, obrasca europske putne isprave za povratak državljana trećih zemalja koji nezakonito borave, postupanje sa državljanima trećih zemalja i naplata troškova u slučaju odbijanja ulaska, tehničke uvjete za boravak na graničnom prijelazu, način dokazivanja zakonitosti boravka u Republici Hrvatskoj, tehničke uvjete za zadržavanje državljana trećih zemalja iz članka 211. stavka 2. Zakona o strancima, protjerivanje i zabrana ulaska i boravka, način utvrđivanja roka za dragovoljni odlazak, način postupanja prema državljaninu treće zemlje iz članka 181. stavka 3. Zakona o strancima, način pružanja pomoći u slučaju tranzita u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem, organizaciju i sudjelovanje u zajedničkim letovima država članica EGP-a, način obavljanja službenih provjera te sadržaj i način vođenja zbirki podataka iz članka 243. Zakona o strancima.

Članak 2.

(1) Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva 2008/115/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24. 12. 2008.)

– Direktiva Vijeća 2003/110/EZ od 25. studenoga 2003. o pomoći u slučajevima tranzita u svrhu udaljavanja zračnim putem (SL L 321, 6. 12. 2003.)

– 2004/573/EZ: Odluka Vijeća od 29. travnja 2004. o organizaciji zajedničkih letova za udaljavanje, s državnog područja dviju ili više država članica, državljana trećih zemalja protiv kojih su doneseni pojedinačni nalozi za udaljavanje (SL L 261, 6. 8. 2004.).

(2) Ovim Pravilnikom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

– Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23. 3. 2016.)

– Uredba (EU) 2016/1953 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o uspostavi europske putne isprave za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom i stavljanju izvan snage Preporuke Vijeća od 30. studenoga 1994. (SL L 311, 17. 11. 2016.).

Članak 3.

(1) Obrasci propisani ovim Pravilnikom tiskaju se na hrvatskom i engleskom jeziku, osim ako ovim Pravilnikom nije drugačije određeno.

(2) Obrazac europske putne isprave za povratak državljana trećih zemalja koji nezakonito borave (Obrazac 1) pravokutnog je oblika, plave boje, veličine 14,1×21 cm.

## II. ULAZAK I IZLAZAK DRŽAVLJANA TREĆIH ZEMALJA

### *Odobrenje ulaska*

Članak 4.

(1) Smatra se da državljanin treće zemlje ne posjeduje valjanu putnu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice ako:

1. u ispravi nisu upisani svi predviđeni podaci
2. je rok njezinog važenja istekao, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno
3. je oštećena
4. nije priznata za prelazak državne granice
5. posjeduje putnu ispravu strane države, a nije njen državljanin, i na kojoj nije naznačeno ima li pravo povratka u državu koja mu je izdala putnu ispravu ili odobren ulazak u treću državu
6. pokuša upotrijebiti ispravu druge osobe
7. se utvrdi da je isprava krivotvorena
8. nema mjesta za utiskivanje ulaznog štambilja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. podstavka 8. ovoga članka, ako državljanin treće zemlje ispunjava druge uvjete za ulazak u Republiku Hrvatsku, a radi se o redovnom prekograničnom putniku, državljaninu treće zemlje može se jednokratno odobriti ulazak uz izdavanje potvrde o kratkotrajnom boravku sukladno članku 17. ovoga Pravilnika.

(3) Odobrenje ulaska unijet će se u putnu ispravu državljanina treće zemlje na način propisan posebnim propisima koji uređuju prelazak državne granice.

Članak 5.

Državljani trećih zemalja koji imaju važeću dozvolu boravka te državljani trećih zemalja kojima je u Republici Hrvatskoj odobrena međunarodna zaštita, prilikom ulaska u Republiku Hrvatsku, ne moraju dokazivati svrhu ulaska i boravka.

Članak 6.

Smatra se da državljanin treće zemlje nije opravdao svrhu i uvjete ulaska i boravka ako:

1. iz poziva nije moguće utvrditi točne podatke o državljaninu treće zemlje, pozivatelju ili izdavatelju jamstvenog pisma
2. postoje činjenice koje ukazuju na nepouzdanost pozivatelja, odnosno izdavatelja jamstvenog pisma
3. prilikom granične kontrole državljanin treće zemlje ne želi reći ili mijenja izjave o razlogu dolaska
4. državljanin treće zemlje nema opravdan razlog ulaska
5. podatke nije moguće provjeriti
6. nije podmirio dospjelu novčanu kaznu, porezno davanje ili drugu financijsku obvezu prema Republici Hrvatskoj
7. nije izvršio pojedinačnu odluku državnog tijela, na zahtjev državnog tijela
8. je u tranzitu, a ne posjeduje putnu kartu do prvog mjesta u državi u koju putuje ili nema drugačije organiziran prijevoz, vizu ili odobrenje boravka u državi u koju putuje.

Članak 7.

(1) Državljanina treće zemlje kojem je odbijen ulazak zbog toga što nije podmirio novčanu kaznu, porezno davanje ili drugu financijsku obvezu prema Republici Hrvatskoj, na njegov zahtjev, obavijestit će se o iznosu, roku i načinu na koji može podmiriti obvezu.

(2) O danoj obavijesti iz stavka 1. ovoga članka sačinit će se službena zabilješka.

Članak 8.

(1) Državljanin treće zemlje može dokazati posjedovanje sredstava za uzdržavanje i povratak:

1. konvertibilnim gotovinskim novčanim sredstvima
2. važećim sredstvima bezgotovinskog plaćanja (putnički čekovi, čekovne knjižice, kreditne kartice itd.)
3. vaučerom ili potvrdom o plaćenom turističkom aranžmanu
4. posjedovanjem drugih sredstava iz kojih se mogu osigurati sredstva za uzdržavanje (nepokretna imovina u Republici Hrvatskoj, sredstva po osnovu izravnih stranih ulaganja)
5. putnim zdravstvenim osiguranjem
6. posjedovanjem prijevoznog sredstva
7. putnom kartom za povratak.

(2) Prilikom utvrđivanja posjedovanja sredstava za uzdržavanje i povratak uzet će se u obzir svaki od uvjeta iz stavka 1. ovoga članka u odnosu na potrebna sredstva za uzdržavanje i povratak.

(3) Državljani trećih zemalja koji imaju važeću dozvolu boravka te državljani trećih zemalja kojima je u Republici Hrvatskoj odobrena međunarodna zaštita, prilikom ulaska u Republiku Hrvatsku, ne moraju dokazivati posjedovanje sredstava za uzdržavanje i povratak.

Članak 9.

Ako je za državljaninom treće zemlje u Schengenskom informacijskom sustavu izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska, o tome će se odmah obavijestiti Odjel S.I.R.E.N.E., putem automatske obavijesti o SIS pogotku ugrađene u nacionalne policijske informatičke sustave, uz dostavu preslika dokumenata u vezi s postupanjem prema državljaninu treće zemlje (identifikacijska isprava, viza, odobrenje boravka, rješenje i slično).

Članak 10.

(1) Smatra se da državljanin treće zemlje predstavlja opasnost za javni poredak ako:

1. je za njim raspisana tjeralica

2. je prekršio propis, ili iz njegove izjave ili ponašanja proizlazi, ili postoje saznanja da bi mogao prekršiti propis

3. ima zabranu ulaska i boravka ili je obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obvezuju Republiku Hrvatsku.

(2) Državljanima trećih zemalja koji imaju važeću dozvolu boravka, ne može se odbiti ulazak zbog razloga iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 11.

(1) Za odobrenje ulaska na temelju članka 48. stavka 1. Zakona o strancima policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice zatražit će suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Humanitarnim razlozima iz članka 48. stavka 1. Zakona o strancima smatraju se:

– hitna medicinska pomoć

– darivanje ljudskih organa

– prirodne i druge elementarne nepogode

– nepredviđeni i hitni događaji kod državljanina treće zemlje i članova njegove uže obitelji (teška bolest, smrt i sl.).

(3) Državljaninu treće zemlje kojem je odobren ulazak na temelju članka 48. stavka 1. Zakona o strancima neće se otisnuti ulazni štambilj.

## *Odbijanje ulaska*

Članak 12.

(1) Državljaninu treće zemlje kojem je odbijen ulazak u Republiku Hrvatsku, policijski službenik koji obavlja graničnu kontrolu dostavlja rješenje o odbijanju ulaska u Republiku Hrvatsku.

(2) Odbijanje ulaska unijet će se u putnu ispravu državljanina treće zemlje na način propisan posebnim propisima koji uređuju prelazak državne granice.

(3) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka, a u putnoj ispravi je unijeta viza, viza će se poništiti na način kako je uređeno podzakonskim propisom o izdavanju viza.

(4) Obrazac rješenja o odbijanju ulaska (Obrazac 2) pravokutnog je oblika, bijele boje, veličine 21×29,7 cm.

(5) Obrazac 2 tiska se na hrvatskom i engleskom jeziku, a može se tiskati i na drugim jezicima koje razumiju državljani trećih zemalja.

(6) Ako je povodom žalbe državljanina treće zemlje rješenje o odbijanju ulaska poništeno, u putnoj ispravi državljanina treće zemlje će se preko štambilja odbijanja ulaska utisnuti štambilj »PONIŠTENO« i utisnuti ulazni štambilj.

## *Tehnički uvjeti za boravak na graničnom prijelazu*

Članak 13.

(1) Državljanin treće zemlje kojem je odbijen ulazak, do odlaska s graničnog prijelaza u treću zemlju boravi na graničnom prijelazu, u prostoriji za boravak državljana trećih zemalja.

(2) Prostorija iz stavka 1. ovoga članka mora imati pristup svjetlu i zraku, mora biti odgovarajuće zagrijana od hladnoće, mora imati osnovni namještaj (stol, stolica i krevet s posteljinom)) i pristup sanitarnim prostorijama (WC, umivaonik, tuš), te ne smije biti pod video nadzorom. Veličina prostorije kod pojedinačnog smještaja je 7 $m^2$, a kod grupnog smještaja ne može biti manja od 5 $m^2$ po osobi.

(3) Pravila boravka u prostoriji za boravak državljana trećih zemalja donosi rukovoditelj graničnog prijelaza. Pravila boravka moraju biti na vidljivom mjestu u prostoriji, a državljanina treće zemlje se mora upoznati s njima.

### *Obveze prijevoznika*

Članak 14.

(1) Prijevozniku koji postupi suprotno članku 52. stavku 1. Zakona o strancima, izdat će se zapovijed o vraćanju.

(2) Zapovijed iz stavka 1. ovoga članka sastavlja se u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak uručuje osobi odgovornoj za prijevozno sredstvo, a jedan zadržava policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice.

(3) Ako se državljanin treće zemlje kojem je odbijen ulazak u Republiku Hrvatsku odbija vratiti ili pruža otpor ili se ocijeni da će pružiti otpor prilikom vraćanja, može mu se odrediti policijska pratnja uz suglasnost Ministarstva, o čemu se obavještava osoba odgovorna za prijevozno sredstvo, a u slučaju prijevoza zrakoplovom i predstavnik zrakoplovne kompanije.

(4) Obrazac zapovijedi o vraćanju (Obrazac 3) pravokutnog je oblika, bijele boje, veličine 21×29,7 cm.

Članak 15.

(1) Državljanin treće zemlje bez valjane putne isprave ili druge isprave za prelazak državne granice, bez valjane vize ili odobrenja boravka, koji je ušao u Republiku Hrvatsku plovilom, odmah će se vratiti u inozemstvo prvim pogodnim prijevoznim sredstvom, u organizaciji i na trošak prijevoznika koji ga je doveo.

(2) Državljaninu treće zemlje koji ne udovoljava uvjetima za ulazak u Republiku Hrvatsku, a nalazi se na plovilu za šport i razonodu, odbit će se ulazak, a zapovjednika plovila obvezati na vraćanje državljanina treće zemlje u inozemstvo, prvim pogodnim prijevoznim sredstvom na vlastiti trošak.

(3) Zapovjedniku plovila za šport i razonodu koji ne ispuni obvezu iz stavka 2. ovoga članka zabranit će se ulazak uz obvezu napuštanja morskog prostora Republike Hrvatske.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u slučajevima kada je državljaninu treće zemlje odbijen ulazak u Republiku Hrvatsku, a doputovao je putničkim brodom na kružnom putovanju u međunarodnom prometu, zapovjednik broda obvezan je osigurati da državljanin treće zemlje ne napušta brod za vrijeme dok se brod nalazi u lukama Republike Hrvatske.

(5) Državljanin treće zemlje iz stavka 1. ovoga članka koji je doputovao zrakoplovom vratit će se odmah istim zrakoplovom, odnosno drugim zrakoplovom istog prijevoznika.

(6) Ako prijevoznik nije u mogućnosti organizirati vraćanje državljanina treće zemlje u državu iz koje je došao, državljaninu treće zemlje će se omogućiti prijevoz iz jedne u drugu zračnu luku, ako bi to omogućilo brži povratak u državu iz koje je došao.

## III. MJERE ZA OSIGURANJE POVRATKA

### *Zakonitost boravka*

Članak 16.

Državljanin treće zemlje može dokazivati zakonitost boravka u Republici Hrvatskoj:

1. ulaznim i izlaznim štambiljem u putnoj ispravi
2. odobrenjem boravka
3. odobrenjem članu posade stranog plovila ili zrakoplova za kretanje u mjestu u kojem se nalazi granični prijelaz
4. putnom ispravom za azilanta
5. dozvolom boravka
6. osobnom iskaznicom azilanta
7. iskaznicom tražitelja međunarodne zaštite
8. iskaznicom državljanina treće zemlje pod supsidijarnom zaštitom
9. iskaznicom državljanina treće zemlje pod privremenom zaštitom
10. potvrdom o podnošenju zahtjeva za odobrenje privremenog boravka, ako je riječ o državljaninu treće zemlje iz članka 58. stavka 4. Zakona o strancima ili potvrdom o podnošenju zahtjeva za produženje privremenog boravka
11. potvrdom o podnošenju zahtjeva za produženje vize
12. potvrdom o kratkotrajnom boravku
13. potvrdom o prijavi krađe, gubitka ili nestanka putne isprave
14. rješenjem iz članka 48. Zakona o strancima

15. potvrdom o registraciji tražitelja međunarodne zaštite

16. drugim dokazom iz kojeg proizlazi da je državljanin treće zemlje poštivao uvjete kratkotrajnog boravka.

Članak 17.

(1) Potvrda o kratkotrajnom boravku izdaje se državljaninu treće zemlje na kratkotrajnom boravku koji posjeduje putnu ispravu u kojoj nije otisnut ulazni štambilj ako državljanin treće zemlje dokaže zakonitost ulaska i boravka, na zahtjev državljanina treće zemlje.

(2) Potvrdu iz stavka 1. ovoga članka izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja, u dva primjerka od kojih se jedan primjerak dostavlja državljaninu treće zemlje.

(3) Kao dokaz iz stavka 1. ovoga članka može se priložiti dokaz iz kojeg proizlazi da je državljanin treće zemlje poštivao uvjete kratkotrajnog boravka.

(4) Obrazac potvrde o kratkotrajnom boravku iz stavka 1. ovoga članka (Obrazac 4) pravokutnog je oblika, bijele boje, veličine 21×29,7 cm.

Članak 18.

(1) Potvrda o kratkotrajnom boravku izdaje se državljaninu treće zemlje kojemu bi unošenje ulaznog štambilja u putnu ispravu nanijelo osobitu štetu, državljaninu treće zemlje iz članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika, državljaninu treće zemlje koji ulazi s osobnom iskaznicom ili drugom ispravom kojom se dokazuje identitet i državljanstvo, na zahtjev državljanina treće zemlje, ili na temelju posebne odluke Ministarstva.

(2) Potvrdu iz stavka 1. ovoga članka izdaje u jednom primjerku policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice. Na potvrdu se otiskuje ulazni i izlazni štambilj.

(3) Obrazac potvrde o kratkotrajnom boravku iz stavka 1. ovoga članka (Obrazac 5) pravokutnog je oblika, bijele boje, veličine 9×6 cm.

## *Identitet državljanina treće zemlje*

Članak 19.

(1) Ako državljanin treće zemlje nema ispravu o identitetu ili ako postoji sumnja u njegov identitet, od državljanina treće zemlje će se zatražiti da vlastoručno ispuni obrazac izjave o osobnim podacima državljanina treće zemlje. Ako državljanin treće zemlje ne ispuni obrazac, to će se navesti u zapisniku o saslušanju državljanina treće zemlje, kao i razlozi zbog kojih obrazac nije ispunjen.

(2) Obrazac iz stavka 1. ovoga članka (Obrazac 6) pravokutnog je oblika, bijele boje, veličine 21×29,7 cm.

(3) Obrazac 6 tiska se na hrvatskom, engleskom i jeziku koji razumiju državljani trećih zemalja.

(4) Ministarstvo osigurava tiskanje Obrasca 6 na najmanje pet jezika koje najčešće razumiju državljani trećih zemalja koji nezakonito borave.

(5) Preslika isprave o identitetu državljanina treće zemlje odlaže se u predmet o postupanju.

## *Uhićenje*

Članak 20.

(1) Pisana obavijest o uhićenju državljanina treće zemlje iz članka 211. stavka 1. i 2. Zakona o strancima sadrži:

1. ime i prezime državljanina treće zemlje

2. ime roditelja

3. datum, mjesto i državu rođenja

4. spol

5. državljanstvo

6. adresu, mjesto i državu prebivališta

7. vrstu, broj, datum, mjesto izdavanja i rok važenja isprave za prelazak državne granice ili druge isprave o identitetu, odnosno druge isprave

8. mjesto i datum uhićenja, te naziv policijske uprave, odnosno policijske postaje čiji su policijski službenici uhitili državljanina treće zemlje

9. razlog uhićenja (zakonski članak i naziv prekršaja ili kaznenog djela)

10. mjesto gdje se uhićenik trenutno nalazi

11. priopćenje koje je državljanin treće zemlje uputio

12. podatak da je maloljetnik zatečen u pratnji zastupnika, te ime, prezime i državljanstvo osobe u pratnji